

รูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น

Model and Leader Characteristics in the New Era Affecting Management Effectiveness of Subdistrict Administrative Organization in Khonkean Province

กิตติยา ตุงคะเสรีรักษ์¹ นิเทศ ติณนะกุล² เบนยาสิริ งามสอาด³

Kitiya Tungkhasereerak¹ Nithat Thinnakul² Benyasiri Ngamsaad³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น (2) วิเคราะห์รูปแบบผู้นำและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น เป็นวิจัยแบบผสมวิธีกรอบแนวคิดใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Rensis Likert Stogdill กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งประกอบด้วยประธานสภา รองประธานสภา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3) พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 8,723 คน นำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครซีและมอร์แกน ได้จำนวน 367 คน สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 12 ท่าน เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ .95 และนำข้อมูลคุณภาพมาวิเคราะห์สรุปความตามเนื้อหา สถิติที่ใช้ได้แก่ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science, Pathumthani University.

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Associate Professor Dr., Faculty of Political Science, Pathumthani University.

³ รองศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Associate Professor Dr., Faculty of Political Science, Pathumthani University.

มากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. วิเคราะห์รูปแบบผู้นำและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัย 4 ด้านได้แก่ ด้านการปรึกษาหารือ ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย ด้านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และด้านสติปัญญาและความสามารถ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 12.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ต้องดำเนินการดังนี้ ด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ ฝ่ายบริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลด้านแสงสว่างทางเดินให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการพัฒนาในด้าน การประกอบอาชีพและด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้วย ในแง่ของการสนับสนุนให้มีตลาดในรูปแบบถนนคนเดิน ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรมีการลดภาระค่าใช้จ่ายในการสื่อสารของอาสาสมัครเพื่อการแจ้งเหตุภัยมากขึ้น ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ควรมีการเพิ่มจุดรับแยกประเภทขยะในชุมชน ด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการสนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมทางจราจรเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

คำสำคัญ : รูปแบบและคุณลักษณะ ผู้นำยุคใหม่ ประสิทธิผลการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the level of management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province, 2) to analyze model and leader characteristics in the new era affecting management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province, and 3) to propose the development trend of management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province. This research was mixed methodology research. The conceptual framework of this research was applied from Rensis Likert Stogdill's theory. The population consisted of 8,723 people from 1) administrative department of subdistrict administrative organization including mayor and assistance officer in subdistrict administrative organization, 2) legislative department of subdistrict administrative organization including chairman of the council, vice chairman

of the council and council members of subdistrict administrative organization, and 3) officers in subdistrict administrative organization in Khonkean province. The samples were 367 people determined by Krejcie & Morgan and interviewed 12 mayors of subdistrict administrative organization. The research instrument was an questionnaire and interview form and the reliability was .93, .90, and .94 with the quality data were analyzed to summarize the content. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, and mean.

The research results revealed that

1. level of management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province as a whole was at much level. When considering each aspect in descending average order found that all aspects were at much level namely disaster prevention and relief community, utilities community, health services, natural resource development and environment, occupation and economic respectively.

2. Analyze model and leader characteristics in the new era affecting management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province found that consultation, physical characteristics, real participation, and intelligence and abilities affected management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province at 12.70 % with statistically significant level of .05

3. the development trend of management effectiveness of subdistrict administrative organization in Khonkean province must proceed as follows: community utilities that the management should allocate more budget to take care of corridor lighting which will support development in the field occupations and economic aspects of the community as well. In terms of supporting a market in the form of a walking street, in terms of disaster prevention and relief, there should be a reduction in communication costs for volunteers in order to report more disasters. Community health services that there should be an additional point to receive waste sorting in the community. In terms of natural resource and environmental development, there should be budget support for road repairs for access to natural tourist attractions.

Keywords: Model and characteristics, Leader in the new era,
Management effectiveness, Subdistrict administrative organization in
Khonkean province

บทนำ

ยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง องค์การทุกองค์การต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ สังคมการเมือง วัฒนธรรมค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและอื่นๆ ผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ และเป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based society and economy) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการในทุกวิชาชีพจำเป็นต้องมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างมาก กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกก้าวเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับโลกอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งข้อได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศก็คือ การมีประชากรที่มีความรู้ความสามารถและศักยภาพที่พร้อมต่อการแข่งขันและสามารถดำรงอยู่อย่างรู้เท่าทันในสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (รุ่ง แก้วแดง, 2550) และเนื่องจากสังคมไทยยุคปัจจุบันมีสภาวะที่มีการแข่งขันสูง ผู้นำถือเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้นำจึงต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จากเดิมที่ผู้นำมีหน้าที่ในการวางแผนและบริหารเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เท่านั้น แต่สำหรับในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น นอกจากความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้วผู้นำยังต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและดำเนินงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อใช้ในการวางแผนและดำเนินการภายใต้กรอบทางด้านคุณภาพและความพึงพอใจเป็นหลัก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเรื่องการกระจายอำนาจไว้หมวดที่ 6 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแผนที่กำหนดกรอบแนวคิดเป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยเป้าหมายหลังจากปีที่ 10 (พ.ศ. 2554) ประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมและมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ท้องถิ่น สอดรับกับการกำหนดนโยบายด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550) ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังเผชิญหน้ากับการท้าทายของการเปลี่ยนแปลงบริบทสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความซับซ้อนและพลวัตสูง สิ่งแวดล้อมสำคัญที่ส่งผลกระทบกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ประชาชน กฎหมาย และรัฐบาล (ปรีชา สุวรรณภูมิ, 2554 : 102) ภายใต้

ภาวะเช่นนี้การบริหารงานเพื่อตอบสนองความคาดหวังและต้องการของแต่ละกลุ่มจึงเป็นงานที่ท้าทายเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร สิ่งที่กระทบกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกประการคือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมายการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และการรับโอนภารกิจจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคแล้วแต่ทำให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองในอนาคต ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง ผักผ่อนทักษะทางการบริหารงาน สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นและสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น การมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพการบริหารใดๆ จะเกิดประสิทธิภาพได้ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน และใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ได้และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2540 : 15) และ Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1990) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้นำมีความจำเป็นต้องการโดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะจะเป็นผู้ปลุกกระแสความคิดใหม่ ค่านิยมใหม่ และจิตสำนึกใหม่ โดยการโน้มน้าวและปลุกเร้าจิตของผู้ตามและยังสร้างแนวทางปฏิบัติใหม่และประพฤติกรรมเป็นแบบอย่างให้กับผู้ตาม ซึ่งหากการปฏิบัติการณ์ของผู้นำบังเกิดผลสำเร็จก็จะทำให้ผู้ตามมีความคิดจิตสำนึกใหม่และทุ่มเทพลังในการสร้างคุณภาพใหม่ให้กับองค์กรต่อไป ซึ่งจากการศึกษาของ บรรเจิด เจริญเวช, (2552) พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 149 แห่ง มีสภาพแวดล้อมความหลากหลายของรูปแบบวิธีการจัดการทางด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมกันดำเนินงานตามภารกิจ ซึ่งการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีจุดหมายเพื่อให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง รวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตามรัฐบาลกลางไม่อาจทำได้ดีเท่า แต่ในภาวะปัจจุบันกลับพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งก็มีปัญหาเกิดขึ้น ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น, 2565)

1. จำนวนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนที่เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภาระค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรสูงมากขึ้น เกิดปัญหาคนล้นงาน
2. ปัญหาด้านความโปร่งใส มีการทุจริตกันอย่างกว้างขวาง

3. การขาดประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ ซึ่งเห็นได้จากโครงการหลายๆ โครงการของท้องถิ่น สร้างแล้วไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่มีการใช้ประโยชน์เลย

4. การให้บริการประชาชนยังมีความล่าช้าไม่มีความคล่องตัวอย่างที่ควรจะเป็น

5. ยังมีการยึดแนวปฏิบัติเดิมๆ จากราชการส่วนกลางมาปฏิบัติงานในท้องถิ่น

6. การสรรหาพนักงานยังใช้ระบบอุปถัมภ์ทำให้ได้พนักงานที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ที่เหมาะกับงานแต่ละประเภท

ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นน่าจะเป็นผลมาจากระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดความชัดเจนและขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารท้องถิ่นยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารที่ไม่เพียงพอตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของบุคลากรภาครัฐที่ไม่เอื้อต่อการให้บริการประชาชนและพัฒนาองค์กร ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชนในท้องถิ่น (กิตติศักดิ์ พรพรมวินิจ, 2553) ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ว่ามีรูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่อย่างไรที่ทำให้การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารงานได้อย่างสำเร็จ

วัตถุประสงค์การวิจัย

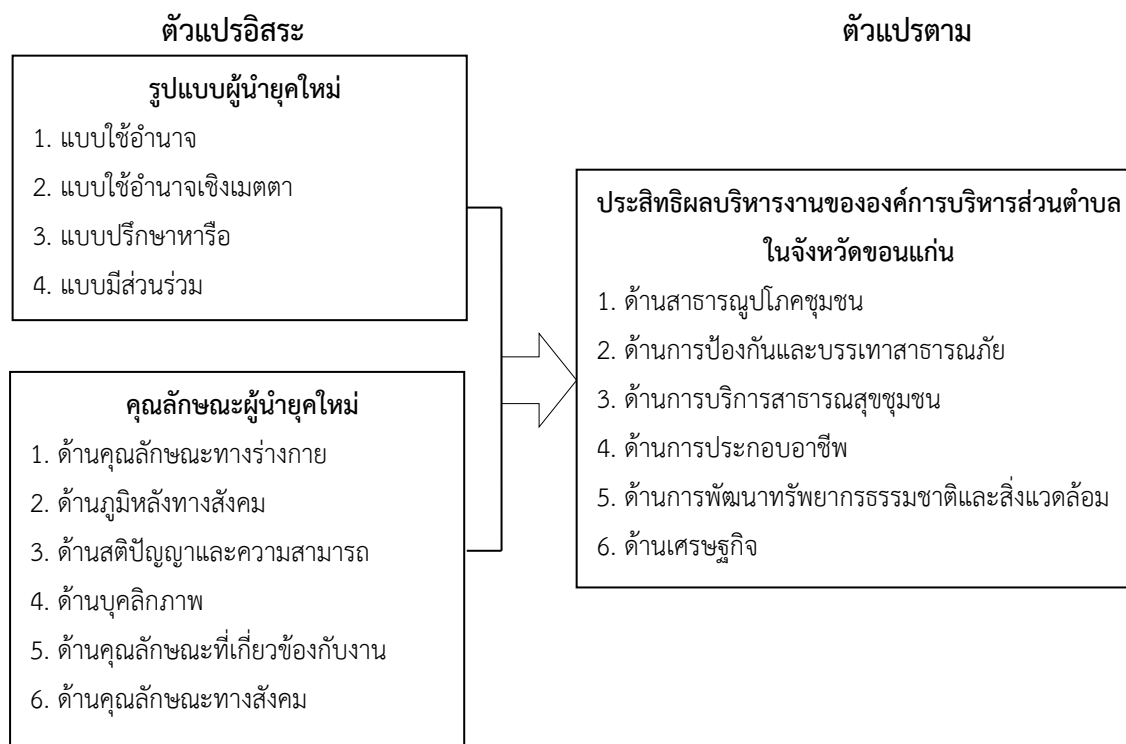
1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบผู้นำและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบผู้นำยุคใหม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น
2. คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ 1) ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย ประธานสภา รองประธานสภา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3) พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 8,723 คน (ที่มา : รายงานประวัติผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่นและรายงานตามกรอบอัตรากำลังข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง/พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น วันที่ 30 เมษายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดตัวอย่างโดยเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 367 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยอาศัยสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ

กลุ่มที่ 1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารของจังหวัดขอนแก่นและท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒการศึกษา ตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง สังกัด และลักษณะงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบผู้นำยุคใหม่และคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบเปิดเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนของเบสท์ (John W. Best, 1981) โดยกำหนดคะแนนของตัวเลือกในแต่ละระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	อยู่ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ IOC (Index of Item - Objective Congruence : IOC) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวความคิดการศึกษาวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยผลการตรวจสอบข้อคำถามตรงกับจุดประสงค์ในการศึกษาผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.95

2) การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน ในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น แล้วนำแบบสอบถามกลับคืนมาวิเคราะห์หาคุณภาพโดยหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach,

1970 : 202-204) นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาเพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของรูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ เท่ากับ .9418 ประสิทธิภาพการบริหารงาน เท่ากับ .9012 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ

1. การทดลองใช้แบบสอบถามสำรวจตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ดำเนินการในช่วงวันหยุดราชการ
2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และเข้าพื้นที่เพื่อทำการแจกแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2566

4. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปประมวลผล

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั่วไป เสนอเป็นเอกสารถอดความต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละท่านเพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อมูล หลังจากนั้นได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA)

- 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการอธิบายตีความข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจ โดยการวิเคราะห์ข้อค้นพบและบทสรุปเรียงลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.29 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.43 การศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 39.75 มีตำแหน่งงานเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 33.51 สังกัดฝ่ายนิติบัญญัติ (อบต.) คิดเป็นร้อยละ 43.32 มีประสบการณ์การทำงานก่อนที่จะมาทำงาน อบต. 5-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.33 และส่วนใหญ่ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมก่อนที่จะมาทำงาน อบต.) ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.02

1.2 รูปแบบผู้นำยุคใหม่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับรูปแบบผู้นำยุคใหม่

(n = 367)

ผู้นำยุคใหม่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. แบบใช้อำนาจ	4.19	.48	มาก	1
2. แบบใช้อำนาจเชิงเมตตา	4.18	.42	มาก	2
3. แบบปรึกษาหารือ	4.15	.45	มาก	4
4. แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง	4.16	.47	มาก	3
ภาพรวม	4.17	.32	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับผู้นำยุคใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ แบบใช้อำนาจ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ แบบใช้อำนาจเชิงเมตตา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.42) แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.41) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แบบปรึกษาหารือ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.45)

3. คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่

(n = 367)

คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. คุณลักษณะทางร่างกาย	4.47	0.43	มาก	4
2. ภูมิหลังทางสังคม	4.47	0.46	มาก	5
3. สติปัญญาและความสามารถ	4.49	0.45	มาก	2
4. บุคลิกภาพ	4.41	0.41	มาก	6
5. คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน	4.53	0.46	มากที่สุด	1
6. คุณลักษณะทางสังคม	4.47	0.49	มาก	3
ภาพรวม	4.47	0.38	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.46) รองลงมา ได้แก่ สติปัญญาและความสามารถ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.45) คุณลักษณะทางสังคม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.46) คุณลักษณะทางร่างกาย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.41)

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

(n = 367)

ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านสาธารณูปโภคชุมชน	4.09	0.49	มาก	2
2. ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.11	0.43	มาก	1
3. ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน	4.09	0.47	มาก	2
4. ด้านการประกอบอาชีพ	4.05	0.48	มาก	5
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	4.06	0.45	มาก	4
6. ด้านเศรษฐกิจ	4.04	0.40	มาก	6
ภาพรวม	4.07	.27	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.43) ด้านสาธารณูปโภคชุมชน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.49) ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.47) ด้านการพัฒนา ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.45) ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.48) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.40)

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของรูปแบบและคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น (Y)

(n = 367)

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	2.920	.252		11.609	.000
รูปแบบผู้นำยุคใหม่					
ด้านการใช้อำนาจ(X ¹)	-.023	.026	-.043	-.879	.380
ด้านการใช้อำนาจเชิงเมตตา(X ²)	.029	.023	.063	1.229	.220
ด้านการปรึกษาหารือ(X ³)	.100	.026	.201	3.842	.000 *
ด้านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง(X ⁴)	.080	.028	.143	2.860	.004 *
คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่					
ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย(X ⁵)	.079	.027	.145	2.957	.003 *

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ด้านภูมิหลังทางสังคม(X ⁶)	-.006	.028	-.010	-.212	.832
ด้านสติปัญญาและความสามารถ(X ⁷)	.076	.025	.143	2.975	.003 *
ด้านบุคลิกภาพ(X ⁸)	.024	.026	.045	.923	.357
ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน(X ⁹)	-.030	.028	-.053	-1.091	.276
ด้านคุณลักษณะทางสังคม(X ¹⁰)	.000	.026	.000	-.011	.991

R = 0.357, R Square = 0.127 , Adjusted R Square = .105
Std. Error of the Estimate = 0.22227 , F = 5.673, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่าผลลัพธ์ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05) พบว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว (รูปแบบผู้นำยุคใหม่และคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น (Y) พบว่า คะแนนมาตรฐานของรูปแบบผู้นำยุคใหม่ และคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านการปรึกษาหารือ (X³) ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย (X⁵) ด้านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (X⁴) และด้านสติปัญญาและความสามารถ (X⁷) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น (Y) (Bata) มีค่าเท่ากับ .201, .145, .143 และ .143 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น(Y) กับรูปแบบผู้นำยุคใหม่ และคุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านการปรึกษาหารือ (X³) ด้านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (X⁴) ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย(X⁵) และด้านสติปัญญาและความสามารถ (X⁷) มีค่า (R) เท่ากับ .357 โดยมี 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น(Y) (R Square) ได้ร้อยละ 12.70 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .252 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น(Y) ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.920 + 0.201 (X^3) + 0.143 (X^4) + 0.145 (X^5) + 0.143 (X^7)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = +0.100 (X^3) + 0.080 (X^4) + 0.079(X^5) + 0.076 (X^7)$$

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสรุปได้ว่า ด้านสาธารณูปโภคชุมชน การจัดการมีการบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคตามความเหมาะสมของท้องถิ่น ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณ

ภัย การจัดการมีการทำงานร่วมกับอาสาสมัครในการดูแลความปลอดภัยของสถานที่เช่น สวนสาธารณะและโรงเรียน ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน มีการทำงานผ่าน อาสาสมัครและแพทย์ชุมชนในการดูแลสุขภาพของเด็กเล็กและคนชรา ด้านการประกอบอาชีพ มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มสหกรณ์ ในการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น มีการจัดตลาดนัดเพื่อให้ประชาชนได้นำสินค้ามาจำหน่าย ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น และด้านเศรษฐกิจ จัดให้มีการพัฒนาศูนย์แสดงสินค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในระดับชุมชน

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยด้าน สาธารณูปโภคชุมชน ฝ่ายบริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลด้านแสงสว่างทางเดินให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการพัฒนาในด้าน การประกอบอาชีพและด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้วย ในแง่ของการสนับสนุนให้มีตลาดในรูปแบบถนนคนเดิน ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรมีการลดภาระค่าใช้จ่ายในการสื่อสารของอาสาสมัครเพื่อการแจ้งเหตุภัยมากขึ้น ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ควรมีการเพิ่มจุดรับแยกประเภทขยะในชุมชน ด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการสนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมทางสาธารณะเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

อภิปรายผล

1. รูปแบบผู้นำยุคใหม่ รูปแบบผู้นำยุคใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ แบบใช้อำนาจ รองลงมา ได้แก่ แบบใช้อำนาจเชิงเมตตา แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แบบปรึกษาหารือ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 รูปแบบผู้นำยุคใหม่ ด้านแบบใช้อำนาจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้อำนาจการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาแบบทางเดียวจากบนลงล่าง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารใช้อำนาจการตัดสินใจอยู่ในระดับเบื้องต้นมาก ผู้บริหารใช้อำนาจเผด็จการสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาเล็กน้อย

1.2 รูปแบบผู้นำยุคใหม่ ด้านแบบใช้อำนาจเชิงเมตตา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารบางครั้งใช้อำนาจขู่ลงโทษถ้าทำผิด รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารให้รางวัลเป็นสิ่งจูงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารบางครั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาบ้าง และบางครั้งยอมให้การตัดสินใจแต่อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารใช้อำนาจปกครองแบบพ่อปกครองลูกให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา

1.3 รูปแบบผู้นำยุคใหม่ ด้านแบบปรึกษาหารืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารวางนโยบายและการตัดสินใจมาจากระดับบน ขณะเดียวกันก็ยอมให้การตัดสินใจบางอย่างอยู่ในระดับล่าง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารบางครั้งจะให้ความไว้วางใจและการตัดสินใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บริหารใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทางจากระดับล่างขึ้นบนและจากระดับบนลงล่าง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจะให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ และจะลงโทษนานๆ ครั้ง เมื่อทำผิด

1.4 รูปแบบผู้นำยุคใหม่ ด้านแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตั้งจุดประสงค์ร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทางทั้งจากระดับบนและระดับล่าง ผู้บริหารให้ความไว้วางใจและเชื่อถือผู้ใต้บังคับบัญชา) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการให้รางวัลตอบแทนเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่กลุ่ม

2. คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน รองลงมา ได้แก่ สติปัญญาและความสามารถ คุณลักษณะทางสังคม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลิกภาพ ตามลำดับโดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ที่แต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ผู้บริหารเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขอนามัย ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี สง่าผ่าเผย

2.2 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านภูมิหลังทางสังคม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีการศึกษาดี รองลงมา ได้แก่ บริหารเป็นผู้ได้รับการยอมรับในสังคม ผู้บริหารเป็นผู้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมทุกระดับได้เป็นอย่างดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีพื้นฐานครอบครัวที่ดี

2.3 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านสติปัญญาและความสามารถ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีสติปัญญา รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีเหตุผลและการตัดสินใจที่ดี

2.4 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มี

คุณธรรมจริยธรรม รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบ ความสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการกำจัดอุปสรรค ผู้บริหารเป็นผู้มีความเด็ดขาด มีความมั่นใจในตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความเป็นอิสระในการทำงาน

2.5 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีความใส่ใจในการทำงาน ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถในการประสานงาน

2.6 คุณลักษณะผู้นำยุคใหม่ ด้านคุณลักษณะทางสังคม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารเป็นผู้มีไหวพริบและทักษะในการเจรจา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความใส่ใจผู้อื่น

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ด้านการพัฒนา ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลขยายเขตใช้น้ำประปาให้เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการจัดการน้ำ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การเลี้ยงสัตว์ทำไร่ทำสวน และโรงงานขนาดเล็กๆ และดูแลรักษาความสะอาดสถานที่สาธารณะต่างๆ ในชุมชน เช่น ถนน ลำคลอง ทางเดิน องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีตลาดที่จอดรถอย่างเพียงพอใกล้ชุมชนหรือหมู่บ้าน

3.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีอาสาสมัคร เหวี่ยง ทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จัดระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม ภัยแล้ง เป็นต้น และจัดการดูแล ปรับปรุงแหล่งที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะในเขตชุมชนแออัดในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากยาเสพติด และโจรผู้ร้าย

3.3 ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนและจัดบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล

สถานีนอนมัย เพื่อให้บริการรักษาประชาชนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลกำจัดน้ำเสีย มลพิษจากการเผาขยะ และน้ำเสียต่างๆ จากโรงงานอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการแนะนำการดูแลสุขภาพสุขอนามัยป้องกันโรคภัยให้ผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการดูแลเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสัตว์และโรงฆ่าสัตว์ภายในชุมชน

3.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการประกอบอาชีพ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพ อาทิจากการฝึกอบรม ส่งเสริม พัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรม และกลุ่มอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลบริการฝึกอบรมอาชีพ จัดหาทุนกู้ยืมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพและการลงทุนของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีโอกาสทำมาหากินสร้างรายได้มากขึ้น

3.5 ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลปรับปรุงภูมิทัศน์สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งดึงดูดคนมาท่องเที่ยวในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการดูแลรักษาที่สาธารณะ เช่น เก็บขยะในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลติดตาม ตรวจสอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมคุณภาพอากาศ น้ำและเสียง เช่น ไม่เผาหรือทิ้งขยะ ในพื้นที่สาธารณะ

3.6 ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านเศรษฐกิจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาความยากจนโดยใช้ แนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง” องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาศูนย์แสดงสินค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในระดับชุมชน อบต. จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านสาธารณูปโภคชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีและบำรุงรักษาสายไฟฟ้าและไฟถนนในหมู่บ้าน

1.2 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดระเบียบเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น หอพักห้องเช่า ฯลฯ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัยแก่ผู้พักอาศัย

1.3 ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อเช่น ไข้เลือดออก ไข้หวัดนก โรคพิษสุนัขบ้าโรคเอดส์ เป็นต้น

1.4 ด้านการประกอบอาชีพ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาในด้านอาชีพต่างๆ

1.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม โดยณรงค์ให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งน้ำไม่เผาหรือทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

1.6 ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการร่วมมือกับเอกชนห้างร้านเพื่อให้การสนับสนุนใช้สินค้าภายในท้องถิ่นเป็นการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจต่อไป

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำไปทดสอบกับจังหวัดใกล้เคียง หรือจังหวัดในภูมิภาคเพื่อต้องการหากรอบสำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สามารถใช้สำหรับการพัฒนาต่อยอดทั้งประเทศ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดในกลุ่มภาคกลางเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในแต่ละหัวข้อโดยเป็นกลุ่มประชากรในแต่ละตำบลในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพที่เหลือได้

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ พรพรมวินิจ. (2553). **ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะตามหลักการบริหารจัดการที่ดีกรณีศึกษาเทศบาลตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข
- บรรเจิด เจริญเวช. (2552). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการ ที่ดี พ.ศ. 2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารการพัฒนาท้องถิ่น**. 4(1): 176-188.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2540). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา สุวรรณภูมิ. (2554). **รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 1 ประเทศไทย**. ปรังญาดุขฎิบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาองค์กร. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2550). **โรงเรียนนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ. ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น. (2565). **ฐานข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และปฏิบัติราชการ จังหวัดขอนแก่น**. ได้จาก

<https://www.khonkaen.go.th/khonkaen6/stratergydb/BaseDB.html>

Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1990). The four Is Transformational Leadership. **Journal Of European Industrial Training**, 15 (2).

Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test**. (5thed.). New York: Harper Collins.

John W. Best. (1981). **Research in Education**, 4 th ed. New Jersey : Prentice –Hall Inc., 1981, p. 182.